

Трагови многих злочина воде у будућност.

Лец

Аксиома савремене балканске политике гласи: будућност Србије непојмљива је ван Европске уније. Ипак, све су чешћи позиви на опрез према ЕУ, посебно евроскептика забринутих за будућност Србије. Један од њих је Милош Кнежевић, политиколог и правник, аутор књиге Евроскептицизам која анализира идеје и предлоге изнете у дугој расправи о српском путу у Европу. Сједињење Србије са Европском унијом сан је многих људи те је сасвим сигурно да би буђење маса из европског сна било изазовно по српску политичку номенклатуру. Пред њом је тежак задатак очувања европске илузије на врелом пустињском песку интеграција, будући да одморишта и воде нема на видiku. При том не може да пренебрегне болно сазнање да европска оаза није настала ни случајно нити изненада већ је плод крвавог рада и пљачке континената те се не може присвојити ступањем у слободну царинску зону и преписивањем закона који ово благо штите (стр. 35). [1](#)

Милош Кнежевић настоји да сагледа вишестолетну европску политичку праксу колонизације коју је политички осмислила Грчка. Прва колонизација Европе била је њено поступно географско откривање. Након тога Европа је и сама постала колонијална сила откривајућу остатак света да би недавно изгубила колоније и сама постала колонија Америке (стр. 117). Лишена колонија Европа се након Другог светског рата окренула себи и започела неизван посао самоколонизовања. Аутор издваја два метода аутоколонијације Европе. Први се одвија преко процедуре кандидатуре и учлањивања земаља са простора источне Европе у ЕУ, а други успостављањем првих унутаревропских колонија као што су Босна и Херцеговина, Република Српска и аутономно Косово и Метохија (стр. 118). Излази да ЕУ није само измаштани свет благостања него и машина за стварање и решавање сукоба што најбоље потврђује судбина делова распаднуте СФР Југославије и охоло откидање Косова и Метохије.

Подвојеност европских грађана инспиративна је за Кнежевића при анализи актуалног пројекта ЕУ те он запажа: „Рана дистикција између уљуђених грађана (и робова) унутар грчких полиса и варвара изван полиса, те пуноправних Римљана унутар Римског царства (cives) и варвара изван Империје, преобликована је кроз миленијуме европске историје. Територијалну демаркацију цивилизованих држава од нецивилизованих простора изван заштићене територије пратила је одсечна разлика у политичком и правном статусу оних који су пуноправни житељи државе и странаца затечених у држави, или с оне стране државне границе“ (стр. 85). Поучен историјом Кнежевић издваја три нивоа неједнакости и дискриминације која се данас запатила у крилу Европске уније (стр. 50). Први облик неједнакости потиче од поделе европских држава на велике и мале. Немачка, Француска, Велика Британија, Шпанија и Италија пуноправније су и једнакије од других, чак као старије и јаче чланице полажу више права на ЕУ од млађих и слабијих чланица. Други облик европске дискриминације испољава бриселска администрација која делује мимо националних и државних интереса земаља чланица (стр. 52). Напокон, трећи облик дискриминације односи се на деловање ЕУ према земљама чланицама изван ЕУ пошто су предкандидатске државе са европске полупериферије скрајнуте и понижене (стр. 53). Брисел своја империјална и васпитна начела не задржава у оквирима Уније пошто их, пише Кнежевић, не надређује само земљама ЕУ, већ и земљама које нису у ЕУ (стр. 33), те се европска централа понаша као власник предкандидатске периферије (стр. 125). Овим се тежња за европским јединством изопачава у европски интегрizam и фундаментализам (стр. 115). Нанос историјског искуства и природа политичких сукоба у европском свету Кнежевићу олакшава да методолошки прецизно разлучи две Европе. Прва Европа је континент, географска и историјска целина, а друга Европа је простор држава смештених на западу континента у политичкој јурисдикцији Европске уније. Вишезначност појма Европа сугерише да припадање Европи не треба изједначавати са припадношћу Европској унији пошто постоје и друге стварне и могуће форме европског испољавања изван популарног евроунионизма (стр. 84).

Европски доживљај Срба

У машти Балканаца Европска унија оличава идиличну будућност и предмет је необуздане жудње. Насупрот њима, Европљани се плаше балканизма и балканизације (стр. 77). [2](#) Високогледајући функционери у Бриселу премишљају се над српском кандидатуром за клуб одабраних. Час су сигурни у европски пут Србије час су гневни и траже нове доказе оданости. Део дипломатског ритуала искупљења српских еврофила за времена антиевропских влада јесте једнострано и умиљато предкандидатско опонашање чланства пре стварног чланства. Унионистички бирократи из Брисела, напомиње Кнежевић, развили су мрежу циничних односа са кандидатима који плутају у лажним обећањима и примамљивим добицима брзог пријема (стр. 53).

За представнике Британаца, Немаца и Француза деташираних у Бриселу Срби су оживотворење рђавог словенско-византијског политичког, црквеног и културног амалгама (стр. 86), анахрон народ који се појављује у улози закаснелог турског и руског Оријента (стр. 112), странци и потенцијални непријатељи (стр. 89). Срби по хаотичном менталитету и јавашлуку Европљанима личе на Турке иако су са њима били у вишевековном непријатељству. И поред тога, Запад у овом часу непоколебљиво подржава босанске муслимане у борби против Срба и подстиче њихово неразумно уверење да би могли повратити господство које је некад имала Турска на Балкану. Ваљда зато отуђени део српске номенклатуре, издржаван од народа а хваљен и политички и пропагандно помаган од евроатлантских влада, мисли да је једини начин да лојалност Западу докаже непријатељством према Истоку. Зато се русофобија и еврофилија налазе у обрнуто пропорционалном односу (стр. 113). Узрујане изјаве да Европа нема алтернативу, да је једина могућност и да је свако ко је против Европе у ствари против Србије, Кнежевића подсећају на митингашке усклике из епохе политичког монизма и „обнове и израдње“ (стр. 21). Аутор истиче очигледност која промиче српским евроунионистима да Југославију и Србију нису разбијале Русија, Белорусија, Кина или Бразил већ острашћене велике и мале земље ЕУ и Америка (стр. 150). ЕУ дакле, није ни случајни сведок и незаинтересовани посматрач већ разарач. Исто тако побројане земље нису те које не желе да се Косово и Метохија врате у састав Србије већ насупрот већине чланица ЕУ подржавају њен интегритет (стр. 167). Живот је показао, упркос очекивањима еврофила, да су најљући противници Србије ЕУ, САД, Црна Гора и Албанија. Отуда отрежњујуће звуче речи Милована Данојлића који каже: „Не заборавимо да је наше интегрисање у Европу почело дивљачким бомбардовањем Србије, чему је претходила вишегодишња пропагандна кампања, уз блаћење наше прошлости, фалсификовање историје, уз порицање наших заслуга и жртава датих у одбрани европске цивилизације. Оних 18 држава, које су у марту 1999. сручиле товари бомби на Србију не можемо сматрати за добронамерне пријатеље, ако смо сачували зрно разума у глави“ (стр. 113).

Косово и Метохија

Кнежевић посебно анализира чувену српску недоумицу „Косово или Европа“ и заборавне подсећа да је управо Србија драстично оштећена држава деловањем међународно организоване неправде (стр. 190). Символ ове неправде управо је војна база Бондстил, коју Америка доживљава као своју ратну тековину.

3

Побуђен касапљењем Србије Кнежевић истиче значај територије за један народ и даје дијагнозу српског пацијента: „Држава која, и поред уложених напора да се заштити, узастопно губи делове становништва и територије је држава у опадању

. Нација коју насилно раздвајају и преименују, смишљајући и надевајући јој регионална имена, подлеже декаденцији. Политички губитак означава претрпљени пораз, геополитички губитак значи штету нанету телу државе“ (стр. 175). Зато је најпрече оно што је најпотребније а то је територијални интегритет а потом државна интеграција у нешто друго, међудржавно и надржавно (стр. 178). Окрњена и делимична држава не би смела у таквом стању да улази у надржавну целину ЕУ коју творе неокрењене државе чланице (стр. 179). Кнежевић се забринуто пита: „С којом мотивацијом би Србија требало да пристане на „европске услове“ који као преседан важе само на њеном државном простору, само за Србију и низакога и нигде више?“ (стр. 179). Уз то несигуран је да ли је могуће развијати демократију у условима сецесије и да ли је демократски ову толерисати као пуки израз ауторитаризма сецесиониста и њихових помагача (стр. 175). Истиче да је неуверљива и иронична досетка дипломата да ће оштећена Србија уласком у ЕУ неутралисати територијални проблем неутврђених и ниподоштованих граница и пита зашто се у Србији на простору покрајине Косово и Метохија упорно гради друга албанска квазидржава. Зато закључује да би Србија била интегрисана у неку међудржавну асоцијацију или организацију сама мора бити интегрисана (стр. 178).

Како се удружити са наводним савезником који је обавио посао националног и државног демонтажа српског народа на његовом ширем етнонационалном простору нејасно је Кнежевићу (стр. 192). Он примећује да самоуверни представници ЕУ и САД ни у једном тренутку нису посумњали у ваљаност својих поступака али се сумња јавља на другој страни, у оштећеној Србији (стр. 199). Зато се неретко јавности сервира мекан облик заборава који се огледа у настојању да се негира разбијање и бомбардовање Србије. Кнежевић подсећа на злокобне и циничне речи спикера НАТО-а Џејми Шеја: „Србе треба спокојно бомбардовати јер ће све брзо заборавити“ (стр. 192). Селективно памћење засновано на потреби и користи појединих политичких група подрива равнотежу психолошког строја друштва и зато се територијална отмица прикрива опсенама (стр. 194). Како политичка сенилност угрожава сваку земљу Кнежевић сматра да „Србија не би смела да дозволи да је други, по историјској инерцији и немилосрдно, третирају као земљу у сталном разлагању“ (стр. 195-196). Зато анализира и оповргава еристичке технике заваривања противника заводљивим фразама као што су: „Србија је сама себе уништила а не неко други“, „Поражена Србија мора да одустане од Косова“, „Косово је коначно изгубљено, стога је потребно признати нову стварност“ (стр. 196-198). Управо понашање савремених еврољуба, склоних усвајању и ширењу испразних демагошких политичких парола, не разликује се од знаних облика рајетинског менталитета и удвориштва које описује Бојан Јовановић (стр. 67). [4](#)

Европа спрема Русије

ЕУ запоседа 4,3 милиона km² (41% укупне површине Европе или 8% Евроазије) а Руска федерација 17 милиона km². Суочена са атлантском и азијском пучином ЕУ тражи своје место под сунцем. Европа Уније смештена између Америке удаљене океаном, Азије са којом је веже Русија и Африке, можда још увек не разазнаје да њен миленијумски изазов није Русија већ Америка (стр. 59). Док је Унија загледана у Украјину, Белорусију, Молдавију, Грузију, Киргистан, Казахстан или Азербејџан дотле Кремљ издалека и дефанзивно мотри на Белгију, Шкотску, Алзас, Пруску, Баскију и друге крајеве питоме Европе. Иако Европљанима смета наводно недемократско понашање Руса и њихових комшија чије територије и руде прижељкују у Унији дотле Руси у Сибиру и Владивостоку не сањају о чланству у ЕУ јер је она удаљени феномен изван њиховог видокруга (стр. 114).

Кнежевић мисли да ЕУ заједно са Америком наступа на европском Истоку и тако погоршава односе са Руском федерацијом (стр. 54). Будући да није изградила особиту и независну политику према источним просторима ЕУ личи на предстражу Америке. Комбиновањем опкољавања, комадања и субверзије Евроамерика жури ка средишту копна и испољава неприкривену русофобију (стр. 55). Очигледно је да Унија не уважава словенску Европу на истоку Старог континента. Осим тога она Истоку не признаје истородност и јасно показује да га не познаје и не жели (стр. 74). Амерички и европски кремљолози Русију поистовећују са СССР-ом а овај пак са комунизмом. Пошто је комунизам у време рушења Варшавског пакта нестао ваљало је да нестане и Русија. Демократска трансформација Русије није зауставила западно кретање по инерцији антируског жаргона те Европа није спремна да се суочи са снажењем економије и демократије на истоку Европе, у Русији (стр. 121).

Настојање Запада да преуреди Русију, културно, просторно и политички, нису новина са краја двадесетог века. Амбивалентни односи Европе и Русију трају више од два века. Кнежевић узима Хитлера за сведока западног расизма према Русији и наводи његове речи упућене Карлу Бурхарту: „Све што предузимам усмерено је против Русије. Ако су на Западу и сувише глупи и сувише слепи да то схвате, бићу принуђен да склопим савез са Русима, како бих поразио Запад, и после све своје снаге усмерио против Совјетског Савеза“ (стр. 98-99). Роберт Стојкерс уочава следеће акције америчке геополитике према Русији: 1) опкољавање Русије, 2) комадање и сателитизовање зоне турбуленције а потом у наредној фази и остатка Руске Федерације према стратегији балканизације коју је осмислио лорд Курзон и 3) субверзија Русије свим средствима која може да пружи владајући „софт пауер“ (стр. 102). Поред Хитлеровог и Стојкерсовог гледишта Кнежевић наводи и Черчилов план трансформације Русије у савезну државу под вођством владе у коју би западни свет имао поверења што је остварено у време Јељцина 1991/92. године (стр. 102). Расистички став западних Европљана посредно потврђују и речи ексцентричног чешког председника Вацлава Клауса поводом сукоба у Грузији 2008: „Русија је првих 15 година после пада комунизма била застрашена, бојажљива, није била суверена. А сада када је коначно одахнула и почиње да се бори

за своје националне интересе, који су једнако оправдани као и интереси Пољске или Чешке, одмах се појављују оптужбе да је империјалистичка.“⁵ Овакав став Запада не смекшава чињеница да Русија не покушава да обнови вођство на хришћанским основама успостављањем Трећег Рима или њена равнодушност према новом таласу светске револуције (стр. 97).

Европска јава

Криза најразвијенијих економија Запада, развијена у финансијском систему а зачета у природи расипничког друштва која су иза ефикасности и економичности прикривала разуздано трошење природних ресурса и вишкова рада слабијих економија наједном је подстакла социјализацију губитака. На помолу је преиспитивање политичког и економског устројства Запада и остатка човечанства који следи модел турбокапитализма. Свеједно је да ли ће се то десити после овог или следећег рецесионог циклуса. Пред свим Европљанима је нимало пријатна ревизија економског и геополитичког система који је успоставила западноевропска геополитика у империјалној фази. Европски снови о јединој и најбољој цивилизацији без премца и без призива распршују се на јави света који се мења. Суровости европског шовинизма и лажне супериорности, израсле у земљама старе Европе⁶ а потом расејане на остатак света, као и буђаве хипотеке америчког кредитног шематизма, по природи ствари вратиће се тамо где су зачете.

Ипак, владајуће прозападне номенклатуре у транзиционим земљама извеле су у тишини револуционарану промену и установиле нови пропагандни поступак легитимизације разарања државе глорификовањем економије у односу на друге облике друштвеног живота. Кнежевић запажа да се две сфере друштва, политика и економија, јасно и одлучно раздвајају у предкандидатским и кандидатским државама чиме се прикривају политичке супротности. Домаћи стручњаци за економију и транзицију, поклоници неолибералног модела, сложене механизме и везе социјалних, економских и политичких процеса друштва у дубокој кризи своде на економске. Отуда европесимизам и евроскептицизам у Србији није плод антиглобалистичке моде већ изнуђени егзистенцијални и политички противстав, настао у немирењу са праксом ниподоштавања Србије утонуле у сједињавање са ЕУ. Евроскептицизам извире из промишљања оног што се заиста десило, а не оног што је обећано а није се догодило. Зато Кнежевић мисли да је евроскептицизам еврореализам (стр. 200) и наглашава да евроскептицизам није еврофобија пошто је скептицизам плод рационалне анализе а фобија ирационално стање (стр. 205). Евроскептицизам се односи на ЕУ а не Европу у целини. Евроскептицизам можда најбоље сажима мишљење глумца Стеве Жигона који је луцидно приметио да ће Србија „једног дана можда и ући у Еропску унију, али тада Европске уније више неће бити“ (стр. 123).

Милош Кнежевић у књизи Евроскептицизам јасно разлучује појмове Европа и Европска унија, тумачи мрачне стране европског колонијализма и неоколонијализма утемељеног у грчкој цивилизацији, скицира односе ЕУ и Русије, разгони заблуде српске самозване елите одане европској солидарности по цену уништења државе и народа и критикује антиевропску политику чланица ЕУ. Тај дискурс оспорава празноглаво глорификовање бирократске и оплићале евроунијатске идеологије и помаже нам да лакше искрчимо несувислости еврофила запаћене у разрушеној Србији ослоњени на инстинкт самоодржања, здрав разум, политички реализам и духовни препород.

1. Данојлић, М. 2008. У загрљају с непријатељима. Интервју, недељник Печат бр. 29, стр. 48-51, цитат М.К. [^] 2. Бусек, Е. 2007. Отворена капија ка истоку. Велика шанса за Европу. Клио, Београд. Видети главу: Балкан – неспоразум, стр. 96-100, цитат М.К.

[
^
_]

3. Милош Кнежевић објавио је неколико књига посвећених отмици Косова. Видети следеће наслове: Отмица Косова (2006), Косово – дан после. Косметске теме 1 (2007), Жива прошлост Косова. Косметске теме 2 (2007).

[
^
_]

4. Јовановић, Б. 2008. Пркос и инат. Етнопсихолошке студије. Завод за уџбенике, Београд. Видети поглавље: Удворички прагматизам, стр. 192-193, цитат М.К.

[
^
_]

5. <http://www.glas-javnosti.rs/clanak/svet/glas-javnosti-13-10-2008/klaus-nece-evropu-regija>

[
^
_]

6. Практични корисник синтагми „стара Европа“ и „нова Европа“ јесте Доналд Рамсфелд, бивши државни секретар одбране САД у мандату Буша Млађег. Рамсфелда карактерише истанчан осећај за процену снаге противника и границу до које ваља ићи при употреби силе. Поменуте синтагме метафорично исказују амерички војни и политички тријумф над Европом и ЕУ са којом се Американац спрда тако што један део Европе прећутно сумњичи за излапелост а други за незрелост.

[
^
_]

Крај европског сна

Пише: Славољуб Лекић
четвртак, 23 април 2009 13:46

]